

Протокол
засідання Комітету з регіональної політики
Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу
(онлайн формат)

8 серпня 2024 року, 11:00 – 13:00

<https://undp.zoom.us/j/83900586114?pwd=0dDcElekn36uoXXIfc25wteWVUjPnD.1>

Співголовуючі:

1. **КУЗІН Ігор Володимирович** – заступник Міністра охорони здоров'я – головний державний санітарний лікар України, член Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу (далі – Національна рада), голова її Секретаріату та Комітету з регіональної політики (далі – Комітет).
2. **ТЕРЛЕЄВА Яна Сергіївна** – завідувач відділу управління та протидії туберкульозу ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України», заступниця голови Комітету.

Члени Комітету та особи, які їх замінюють:

3. **БАСЕНКО Антон Ігорович** – радник з питань спільнот, прав і гендеру МБФ «Альянс громадського здоров'я», заступник голови Комітету.
4. **БІЛОУС Василь Васильович** – начальник відділу координації надання соціальних послуг Департаменту реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення Національної соціальної сервісної служби України.
5. **БІЛОУС Ірина Вадимівна** – директорка комунального некомерційного підприємства «Черкаський обласний спеціалізований медичний центр Черкаської обласної ради», членкиня Черкаської обласної ради з координації дій у відповідь на поширення туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу (далі – координаторка).
6. **БОНДАРЕНКО Марія Павлівна** – директорка благодійної організації «Світло надії», членкиня Полтавської обласної координаторки.
7. **ГОРЕНКО Галина Олександрівна** – генеральна директорка комунального некомерційного підприємства «Кіровоградський обласний фтизіопульмонологічний медичний центр Кіровоградської обласної ради», членкиня Кіровоградської обласної координаторки.
8. **ДЖУМАК Андрій Вікторович** – заступник начальника 3-го управління (протидії правопорушенням на об'єктах легального обігу наркотиків) – начальник 1-го відділу (організаційно-методичного супроводження) Департаменту боротьби із наркозлочинністю Національної поліції України.
9. **ЄЛЕНЄВА Ілона Ігорівна** – директор МГО «Соціальні ініціативи з охорони праці та здоров'я».

10. КЛИМЕНКО Наталія Миколаївна – завідувачка відділенням комунального некомерційного підприємства «Обласний клінічний протитуберкульозний диспансер», експертка Департаменту охорони здоров'я Донецької обласної державної адміністрації за напрямом «фтизіатрія», членкиня Донецької обласної коордради.
11. КОГАН Юлія Олександрівна – регіональна координаторка в Одеській області благодійної організації «Всеукраїнське об'єднання наркозалежних жінок ВОНА».
12. КРИВОРУК Анатолій Іванович – начальник відділу громадського здоров'я ДУ «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України».
13. НАГОРНА Наталія Володимирівна – членкиня Координаційної ради БО «100% життя», директорка БО «Нехай твоє серце б'ється».
14. РАК Любомир Михайлович – генеральний директор комунального некомерційного підприємства Львівської обласної ради «Львівський регіональний фтизіопульмонологічний клінічний лікувально-діагностичний центр», член Львівської обласної коордради.
15. РУДЕНКО Віталій Володимирович – голова правління Фондації «Громадський рух «Українці проти туберкульозу».
16. ШЕРЕМЕТ Святослав Павлович – в.о. президента ВГО «Гей-Форум України», член Експертної групи з питань здоров'я й прав ЛГБТІК+ в Україні, національний експерт.

Загальна кількість членів Комітету Національної ради – 23.

Присутні на засіданні члени Комітету та особи, які їх замінюють – 16.

Відсутні – 7.

Відповідно до п. 12 Положення про Комітет, засідання якого є правомочним, якщо на ньому присутні більше половини членів Комітету, кворум забезпечено, що визначає легітимність прийнятих рішень.

Запрошені учасники засідання:

17. БУГАЄНКО Наталія – представниця ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України».
18. ГЕЛЮХ Євгенія – представниця МБФ «Альянс громадського здоров'я».
19. ГЕТЬМАН Лариса – завідувач відділом управління та протидії ВІЛ-інфекції ЦГЗ.
20. ГОРБАТЬКО Єгор – консультант з питань нагляду спільного проєкту МОЗ України та UNDP «Зміцнення Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні».
21. ДОНЧЕНКО Олена – програмна менеджерка БО «ТБ ЛЮДИ УКРАЇНИ».
22. ЖДАНОВА Наталія – представниця БО «ТБ ЛЮДИ УКРАЇНИ».

23. КІРІЄНКО Тетяна – представниця Департаменту охорони здоров'я та опіки Національного комітету Товариства Червоного Хреста України.
24. КОРОЄВА Ірина – представниця Секретаріату Національної ради, Програма розвитку ООН, фахівчиня проєкту.
25. КОЦАН Маріанна – представниця БО «ТБ ЛЮДИ УКРАЇНИ».
26. КОШУРБА Ілля – головний спеціаліст відділу моніторингу виконання договорів щодо спеціалізованої медичної допомоги управління моніторингу Департаменту стратегії універсального охоплення населення медичними послугами Національної служби здоров'я України (далі – НСЗУ).
27. КРАВЕЦЬ Любов – секретар Комітету, Програма розвитку ООН, координатор проєкту.
28. КРІЩЕНКО Леонід – представник Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні.
29. ЛЕВАНДОВСЬКА Юлія – представниця Місцевого Агента Глобального фонду, PwC.
30. ПАВЛОВА Ольга – лікарка-експертка.
31. ПАЗИНИЧ Оксана – представниця МБФ «Альянс громадського здоров'я».
32. СЕМЕНОВА Олена – керівниця програмного відділу БО «ТБ ЛЮДИ УКРАЇНИ».
33. ТИЛІНА Леся – представниця Місцевого Агента Глобального фонду, PwC.
34. ЦАПИК Оксана – медична директорка КНП «Кіровоградський обласний фтизіопульмонологічний медичний центр Кіровоградської обласної ради».
35. ЧЕРНИШЕВ Андрій – член Національної ради від громадських об'єднань та благодійних організацій, які представляють інтереси чоловіків, які мають сексуальні стосунки з чоловіками, керівник департаменту адвокації та зовнішніх зв'язків громадської організації «АЛЬЯНС.ГЛОБАЛ».
36. ШЕВЧЕНКО Петро – член Національної ради, голова Федерації професійних спілок Черкаської області.
37. ЩЕРБИНА Олександр – представник благодійного фонду ЮНІТУС, місто Миколаїв.

Порядок денний:

1. Вітальне слово голови Комітету Ігоря КУЗІНА.

2. Про результати моніторингових візитів Національної ради до Миколаївської та Дніпропетровської областей.

Доповідач: Любов КРАВЕЦЬ, представниця Секретаріату Національної ради, секретар Комітету з регіональної політики Національної ради.

3. Моніторинг виконання зобов'язань закладів охорони здоров'я (далі – ЗОЗ) згідно з договорами, укладеними з НСЗУ за напрямом «діагностика, лікування та супровід осіб з ВІЛ», іншими пакетами Програми медичних гарантій (далі – ПМГ) лікарями всіх профілів обстеження на ВІЛ за клінічними показами відповідно до наказу МОЗ України від 05.04.2019 № 794 «Про удосконалення системи управління якістю лабораторних досліджень у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу», та від 23.09.2021 № 2019 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України», згідно з пакетами ПМГ 2024.

Співдоповідачі:

Лариса ГЕТЬМАН, завідувач відділом координації програм діагностики та лікування ВІЛ ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України», заступниця голови Комітету з програмних питань Національної ради.

Ілля КОШУРБА, головний спеціаліст відділу моніторингу виконання договорів щодо спеціалізованої медичної допомоги управління моніторингу Департаменту стратегії універсального охоплення населення медичними послугами НСЗУ.

4. Про стан охоплення обстеженням груп ризику щодо туберкульозу (у тому числі ВПО) за 2023 рік та рекомендації з покращення охоплення на 2024 рік.

Доповідач: Яна ТЕРЛЕЄВА, завідувач відділу управління та протидії туберкульозу ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України», заступниця голови Комітету.

5. Аналіз результатів здійсненого спільнотою людей, які живуть з туберкульозом, моніторингу бар'єрів, що не є системними, а мають регіональний контекст та призводять до порушення прав людей з туберкульозом на місцях.

Співдоповідачі:

Олена СЕМЕНОВА, керівниця програмного відділу БО “ТБ ЛЮДИ УКРАЇНИ”.

Ольга ПАВЛОВА, залучений фахівець БО “ТБ ЛЮДИ УКРАЇНИ, фтизіатр, експертка із первинної медицини та охорони здоров'я.

6. Різне. Поширення серед членів Комітету інформаційних матеріалів щодо:

6.1. Стану виконання цільових індикаторів елімінації випадків передачі ВІЛ від матері до дитини та закупівлю адаптованих замінників грудного вигодовування за 6 місяців 2024 року в розрізі регіонів.

6.2. Результатів діяльності багатопрофільних ресурсних кімнат та навчально-психологічних просторів для дітей та підлітків, які лікують

ТБ/ЛТБІ у стаціонарі чи перебувають на амбулаторному лікуванні, та їх батьків, що створені з метою забезпечення дитино-орієнтованого підходу при наданні медичних і соціальних протитуберкульозних послуг.

Про результати розгляду та обговорення питань порядку денного:

1. Вітальне слово голови Комітету Ігоря КУЗІНА:

1.1. Взяти до відома інформацію про зміну [персонального складу Комітету](#) та необхідність керуватися під час розгляду питань порядку денного [Положенням](#) про політику врегулювання конфлікту інтересів Національної ради.

1.2. Погодити запропонований проєкт [порядку денного](#).

2. Про [результати моніторингових візитів](#) Національної ради до Миколаївської та Дніпропетровської областей:

2.1. Звіти про результати моніторингових візитів Національної ради у [Миколаївську](#) та [Дніпропетровську](#) області взяти до відома.

2.2. Погодити викладені у звітах висновки та рекомендації за результатами моніторингових візитів Національної ради у Миколаївську та Дніпропетровську області.

2.3. Секретаріату Національної ради забезпечити координацію та виконання плану роботи Національної ради на 2024 рік в частині організації та проведення моніторингових візитів в регіони.

3. Моніторинг виконання зобов'язань ЗОЗ згідно з договорами, укладеними з НСЗУ за напрямом «діагностика, лікування та супровід осіб з ВІЛ», іншими пакетами ПМГ лікарями всіх профілів обстеження на ВІЛ за клінічними показами відповідно до наказу МОЗ України від 05.04.2019 № 794 «Про удосконалення системи управління якістю лабораторних досліджень у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу», та від 23.09.2021 № 2019 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України», згідно з пакетами ПМГ 2024:

3.1. [Інформацію](#) про моніторинг виконання зобов'язань ЗОЗ згідно з договорами, укладеними з НСЗУ за напрямом «діагностика, лікування та супровід осіб з ВІЛ», іншими пакетами ПМГ лікарями всіх профілів обстеження на ВІЛ за клінічними показами відповідно до наказів МОЗ від 05.04.2019 № 794 та від 23.09.2021 № 2019, згідно з пакетами ПМГ 2024, взяти до відома.

3.2. Рекомендувати структурним підрозділам з питань охорони здоров'я обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій забезпечити:

- участь медичних працівників ЗОЗ не менше ніж 50% у 2024 р., що надають послуги з тестування на ВІЛ (далі – ПТВ) із застосуванням швидких тестів (далі – ШТ) в регіональних програмах зовнішньої оцінки якості тестування на ВІЛ;

- впровадження контролю якості тестів не менше ніж 50% у 2024 р. ЗОЗ, що надають ПТВ із застосуванням ШТ, а також оцінку теоретичних та практичних навичок персоналу, залученого до тестування;

- ефективну децентралізацію (цілодобовий доступ, навчання персоналу, інформування тощо) та надання постконтактної профілактики (ПКП) в ЗОЗ, що мають договір із НСЗУ та працюють по пакету «ВІЛ-інфекція» в рамках програми медичних гарантій.

3.3. Рекомендувати головам регіональних рад з координації дій у відповідь на поширення туберкульозу та ВІЛ (далі – коордрад) та регіональних валідаційних комітетів у Одеській, Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій, Чернігівській, Харківській та Закарпатській областях забезпечити проведення аналізу причин низького рівня охоплення тестуванням вагітних у 2023 році та винести на обговорення регіонального валідаційного комітету та регіональної коордради із пропозиціями заходів щодо покращення.

3.4. Рекомендувати керівникам ЗОЗ:

- використовувати наявні облікові та звітні форми, Інструмент-ідентифікатор ВІЛ-індикаторних станів (ВООЗ) з метою оцінки якості надання медичних послуг щодо тестування на ВІЛ;

- при проведенні послуг з тестування на ВІЛ забезпечити виконання чинних нормативно-правових актів, оновити накази, клінічні маршрути на рівні ЗОЗ відповідно до наказів МОЗ України від 16.11.22 № 2092, від 05.04.2019 № 794;

- запровадити регулярні робочі зустрічі та обмін інформацією між представниками АРТ сайтів та програмами догляду і підтримки (далі – ДіП) з метою координації дій між лікарями та соціальними працівниками;

- інтегрувати взаємодію між програмами ДіП та закладами охорони здоров'я у маршрут пацієнта, в тому числі доведення під медичний нагляд та утримання в лікуванні.

3.5. Рекомендувати керівникам обласних ЗОЗ, що координують питання ВІЛ-інфекції, та із охопленням ВН<80% за 6 міс 2024 р. (Донецька, Хмельницька, Рівненська, Тернопільська, Закарпатська, Кіровоградська, Київська) провести аналіз причин низького охоплення та з урахуванням наявних ресурсів, в т.ч. донорська підтримка, співпраця із НУО тощо, розробити план щодо покращення.

3.6. Внести на одне із чергових засідань Комітету питання щодо стану запровадження НСЗУ згідно з [постановою Кабінету Міністрів України](#) від 17

жовтня 2023 року № 1093 моніторингу дотримання надавачами медичних послуг умов договорів про медичне обслуговування населення, зокрема за пакетами ПМГ щодо ВІЛ-інфекції/СНІДу, туберкульозу та замісної підтримувальної терапії, а також щодо можливості уведення показника «Тестування на ВІЛ» для оцінки виконання ЗОЗами пакету з первинної медичної допомоги.

4. Про стан охоплення обстеженням груп ризику щодо туберкульозу (у тому числі ВПО) за 2023 рік та рекомендації з покращення охоплення на 2024 рік:

4.1. [Інформацію](#) про стан охоплення обстеженням груп ризику щодо туберкульозу (у тому числі ВПО) за 2023 рік взяти до відома.

4.2. Рекомендувати обласним, Київської міської військовим (державним) адміністраціями забезпечити:

- винесення питання обстеження ключових груп та груп підвищеного ризику розвитку туберкульозу на засідання регіональної ради з координації дій у відповідь на поширення туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу, з метою прийняття відповідних управлінських рішень;

- подальшу взаємодію з центральними органами виконавчої влади, їх територіальними органами, зокрема у сфері соціального захисту населення, та представниками громад, спільнот, неурядових організацій з метою максимального залучення до систематичного скринінгу на туберкульоз ключових груп та груп підвищеного ризику захворювання на туберкульоз;

- використання організаційного та фінансового потенціалу територіальних громад у здійсненні заходів з обстеження ключових груп та груп підвищеного ризику захворювання на туберкульоз.

4.3. Рекомендувати структурним підрозділам з питань охорони здоров'я обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій забезпечити:

- постійний контроль за виконанням закладами охорони здоров'я Порядку з виявлення туберкульозу та Стандартів охорони здоров'я при туберкульозі;

- проведення на щоквартальній основі аналізу обстеження груп ризику в розрізі адміністративно-територіальних одиниць із прийняттям управлінських рішень із залученням регіональних фтизіопульмонологічних центрів, центрів контролю та профілактики хвороб та профільних вузьких фахівців (наркологів, ендокринологів, онкологів, ревматологів, інфекціоністів, трансплантологів тощо);

- залучення регіональних фтизіопульмонологічних центрів до вибіркової верифікації даних щодо обстеження груп ризику.

4.4. Рекомендувати ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України» (далі - Центр):

- переглянути перелік груп ризику відповідно до Стандартів медичної допомоги «Туберкульоз», затверджених наказом МОЗ України від 19.01.2023 № 102, та за результатами перегляду надати пропозиції до МОЗ щодо його оновлення;

- скоординувати діяльність та організувати проведення комплексу навчальних заходів для сімейних, вузьких лікарів на національному та регіональному рівнях;

- підтримувати та удосконалювати подальше впровадження надання мобільних діагностичних послуг, інтегрованих із систематичним скринінгом на туберкульоз, для ключових груп населення та груп підвищеного ризику щодо захворювання на туберкульоз, зокрема із залученням відповідних громадських об'єднань та благодійних організацій;

- розробити та впровадити механізм залучення громадських об'єднань та благодійних організацій до забезпечення систематичного скринінгу і активного виявлення випадків туберкульозу.

4.5. Рекомендувати НСЗУ спільно з Центром:

- ініціювати створення аналітичних панелей із можливістю дезагрегації інформації про систематичний скринінг на туберкульоз на рівні закладу охорони здоров'я;

- сформулювати пропозиції до індикаторів якості щодо охоплення груп ризику обстеженням на туберкульоз в рамках ПМГ на 2025 рік.

4.6. Рекомендувати Центру, НСЗУ, МОЗ та іншим уповноваженим органам при розробленні нових та внесенні змін в діючі нормативно-правові акти у сфері протидії туберкульозу враховувати не тільки ознаку сексуальної орієнтації, але й ознаку гендерної ідентичності, оскільки Державна стратегія у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу, туберкульозу та вірусним гепатитам на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 р. № 1415-р, констатує принцип недискримінації одразу за двома ознаками — сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності.

5. Аналіз результатів здійсненого спільнотною людей, які живуть з туберкульозом (далі – ТБ), моніторингу бар'єрів, що не є системними, а мають регіональний контекст та призводять до порушення прав людей з туберкульозом на місцях:

5. 1. Взяти до відома [інформацію](#) щодо аналізу результатів здійсненого спільнотною людей, які живуть з ТБ, моніторингу бар'єрів, що не є системними, а

мають регіональний контекст та призводять до порушення прав людей з ТБ на місцях, що додається.

5.2. Рекомендувати представникам спільноти ТБ, які входять до складу регіональних рад з координації дій у відповідь на поширення ТБ та ВІЛ:

- інформувати регіональні ради про стан впровадження на рівні регіонів моніторингу під керівництвом спільноти ТБ, у тому числі з використанням цифрової системи OneImpactUkraine;

- ініціювати не менше одного разу на рік розгляд та обговорення на засіданнях регіональних рад аналітичної інформації про результати здійсненого спільнотою людей, що живуть з ТБ, моніторингу бар'єрів, що не є системними, які фіксуються за допомогою цифрової системи OneImpactUkraine, та пропонувати для обговорення та затвердження шляхи їх вирішення з урахуванням специфіки кожного регіону.

6. Різне:

Взяти до відома та врахування у подальшій роботі поширену інформацію щодо:

6.1. Стану виконання цільових індикаторів елімінації випадків передачі ВІЛ від матері до дитини та закупівлю адаптованих заміників грудного вигодовування за 6 місяців 2024 року в розрізі регіонів, що [додається](#).

6.2. Результатів діяльності багатопрофільних ресурсних кімнат та навчально-психологічних просторів для дітей та підлітків, які лікують ТБ/ЛТБІ у стаціонарі чи перебувають на амбулаторному лікуванні, та їх батьків, що створені з метою забезпечення дитино-орієнтованого підходу при наданні медичних і соціальних протитуберкульозних послуг, що [додається](#).

Голова Комітету

Ігор КУЗІН

**Заступник голови
Комітету**

Яна ТЕРЛЕСВА

Секретар Комітету

Любов КРАВЕЦЬ